

Haljala valla avalike suhete spetsialist on Kent Kerner

lk 3

Mida kujutab endast Haljala vallavolikogu liikmete ühiste kavatsuste kokkulepe 2021. aastaks?

lk 3

Sport

lk 7

Mai 2021. nr 5

Haljala koolihoone ehitusleping sai allkirjastatud

21. aprillil allkirjastati 15-päevase riigihanke vaidlustamisperioodi järgselt Haljala koolihoone ehitusleping Vanalinna Ehitus OÜ-ga. Ehituslepingu maksumuseks on koos käibemaksuga 7 047 677,65 eurot.

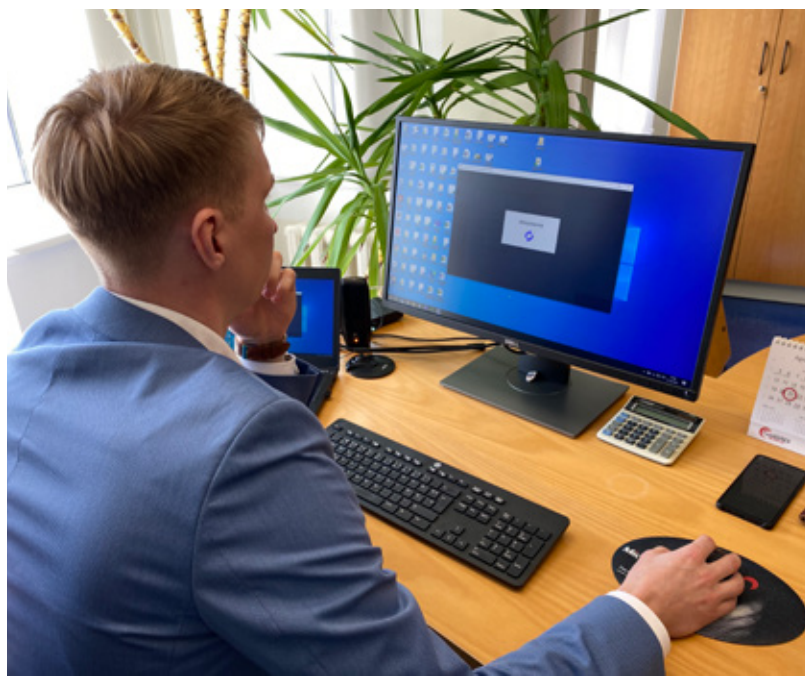
Lepinguobjektiks on Haljala alevikku uue koolihoone ja võimla ehitamine, samuti köstrimaja ümberehitamine raamatukoguks ning praeguste hoonete lammutustööd koos muude uute hoonete ehitamiseks vajalike töödega.

Haljala vallavanem Ivar Lillebergi sõnul on koolihoone ehitamiseks sõlmitava töövõtulepingu allkirjastamine märgilise tähtsusega hetk: „Haljala koolipere saab kaua oodatud kindluse, et uus maja tuleb ning 2022. aastal algab koolipere jaoks uus õppeaasta äsja valminud majas“.

Ivar Lilleberg lisab, et ootab Vanalinna Ehituse esindajatega koostööd ning ehitusega seotud töökoosolekud hakkavad toimuma esimesel võimalusel.

Vanalinna Ehitus OÜ juhatuse esimees Kaidur Karba sõnas ehituslepingu allkirjastamise järgselt, et uue koolimaja ehitamine on emotsionaalselt oluline igale ehitusettevõttele: „Rõõm on luua midagi märgilist, mida kogukond hindab ja mille väärtus on niivõrd pikaajaline“.

Ehitusettevõtja sõnul saab uus koolihoone olema suurepärase näide

moodsast arhitektuurist ja funktsionaalsetest ehituslahendustest, mis on loodud just tänaseid ja tulevikku vaatavaid vajadusi arvestades. „Kindlasti motiveerib uus spordihoone lapsi enam liikuma ja usume, et õpi- ja õpetamismotivatsioon saab rajatavas koolihoones uue hingamise“, lisas Kaidur Karba.

Vanalinna Ehitus on 20 tegutsemisaasta jooksul ehitanud mitmeid koolihooneid nii Eestis kui ka Soomes. „Viimastena meenuvad Muraste kooli juurdeehitus, Tallinna Tehnikakõrgkool, Estonian Business School, Tallin-

na Tehnikaülikooli kompleks, Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli juurdeehitus,“ sõnab Vanalinna Ehituse juhatuse esimees.

Kõikidel Haljala kooli sõpradel on võimalik ennast ehituse hetkeseisuga kursis hoida otsepidi vahendusel, mille leiab sellelt aadressilt: play.saundland.ee/haljala

HVS

VALLAVANEMA VEERG

Head vallaelanikud

Kevad on käes ja ka suvi pole enam kaugel. Loodetavasti jätkub meie ühise pingutuse tulemusel ka viiruseahela murdmine ning sõnumid, et just kui jääks suvi vahele, tõeks ei saa. Meie vallavalitsuses töötame hoogsalt suveks valmistumisega. Majandus- ja planeerimisosakond korrastab tänavaid, toob valla ruumi suvise haljastuse ja soojadeks rannailmadeks pannakse valmis ka Võsu rand. Töösse on läinud ka projekt, millega loodame Võsu suvisele prügi probleemile lahendust leida. Täpset informatsiooni jagame kindlasti vallalehe ja internetikanalite kaudu. Haridus- ja kultuuriosakond teeb plaane suvesündmuste osas, et piirangute leevenedes taas ühiselt kokku saada, head muusikat nautida ja toredalt aega veeta. Kui suvi tuleb, siis meie oleme valmis!

Viimane kuu on vallas projektide ja arenduste osas olnud väga tulemuslik. Haljala Uus põik elamurajoonis on kõik krundid hoonestatud leidnud ning sõidutee- ja kommunikatsioonide ehitus käib hoogsalt. Korrastatud sai ka Sõstra tänava ümbrus, mis sealsetele vabadele kruntidele omakorda huvi suurendas. Rõõm on tõdeda, et Haljala valda elama tullakse või meie enda inimesed uusi elamu

lamuid rajavad. Hetkel on töös ka Tatruse kettagolfiväljaku planeerimine ning plaani valmides hakkame sealset ala korralikuks parkmetsaks ka looma. Usun, et juba peagi saab Tatruse parkmetsast tore paik, kus *discgolfi* mängida, tervisesporti harrastada ning lihtsalt värskes õhus aega veeta.

Oluline uudis meie kõikide jaoks on kindlasti uue Haljala koolihoone ja võimla ehitamine. Leping on allkirjastatud ja vald saab Lääne-Virumaa esimese omavalitsusena täiesti uue koolimaja. Võime olla enda üle uhked! Nii suure investeeringu elluviimine eeldab meie ühist pingutust, kuid saame sellega üheskoos hakkama. Juba mais võib Haljalsse sõites näha sootuks teist pilti, kui aastaid oleme harjunud nägema – senine koolimaja asendub ehitusplatsiga ja ehitusplats peagi uue koolimajaga.

COVID-isse nakatunute arv on Haljala vallas olnud viimasel ajal suures langustrendis. Kui aprilli alustasime näitajaga 1669,76, siis lõpp tuli näitajaga, mis jäi alla 300. See ei tähenda, et peaksime valvsust kaotama, kuid paremini võime ennast tunda küll – viiruseoht väheneb järjepidevalt. Aprillis korraldasime koostöös S Silmarõõmu kliinikuga meie vallas vaksineerimispäeva, kus üle 100 Haljala valla elaniku sai esimese kaitsesüsti kätte. 27. aprilli seisuga oli elanikest üle 34 protsendi vaksineeritud, saame selle üle rõõmustada. Vaksineerimine on parim viis ennast kaitsta, seega kiitus neile, kes on vaksineerimas käinud või võimalusel plaanib peagi minna.

Liigume värskus õhus, naudime kevadilma ja hoiame ennast, et suvel taas üksteist näha ja meie valla kaunites paikades kokku saada. Ilusat maikuud!

Ivar Lilleberg
vallavanem

See kevad tuleb teisiti

See aasta tuleb kevad teisiti, tiu-tiu! ja teisiti, see aasta teisiti.

H. Visnapuu

Juba teist aastat tähistab Haljala koolipere kooli sünnipäeva, nn Jaagu päeva piirangute tõttu erilistes tingimustes. Sel kevadel sai kaugõppel olev koolipere 4. veerandi viimaseks koolipäevaks ülesande teha koolile 334. sünnipäevaks kingitus: kes joonistas pildi, kes koostas ristsõna, kes videoklipi, kes meisterdas koolimajakujulise küpsisekoogi, mida sai jagada sõpradele.

Õpetajad, endised kolleegid, kooli töötajad kogunesid 16. aprillil – ikka ohutusnõudeid jälgides – koolikella helina saatel viimast korda koolisaali pidulaua ümber, et viimast korda selles majas öelda sünnipäevasoovid väarikale koolile ning jätta hüvasti koolimajaga.

Seoses maja lammutamisega on inimestel väga erinevad mõtted ja tunded. Räägime majadest. Ammu on hävinud Vesikjärve ääres asunud rehielamu, mille 1847. aastal andis Idavere mõisnik Idavere vallakoolile. 1876. aastal valmis

Vesikjärve teisele kaldale uus koolimaja ja 1922. aastal sellele juurdeehitus. Selles koolimajas jagati tarkust 90 aastat, ka selles majas helises viimast korda koolikell – see oli kevadel 1966, kui mina lõpetasin seal 5. klassi. Seegi maja lammutati lõpuks ning koolimaja asukohta tähistab tahvel rahvamaja seinal. Alles on kaseallee, kooliaeda piiranud suured kuused ... Direktor Enn Kreegi võitlemised töid Haljala lastele 1966. aastal uue koolimaja – kogu kool alustas ühes majas. Kõik oli uus ... aga oli ahiküte, kehalise kasvatuse tunnid pikas koridoris. Ka peoõhtud – makk pandi aknalauale mängima ning valssi sai keerutada piki koridori edasi-tagasi.

Köstrimaja kõrvale kerkinud koolimaja ühendati 1982. aastal valminud suure moodsa võimlaga (direktor Olev Lipp). Samal aastal sai põhikoolist keskkool ning kasvanud koolipere vajas uut maja. Selle raske töö sai enda õlule Haljala juurtega vastne koolidirektor Henn Altmäe. 1989. aastal valminud maja ehitusega seotud probleemid ning keskkooli arendamine 1990. aastatel sai Henn Altmäe elutööks.

Praegustest kooliinimestest olen

minu olnud Haljala kooliga seotud kõige pikemalt: nimelt alustasin oma kooliteed 1961. aasta 1. septembril – seega peaaegu 60 aastat tagasi. Pärast kõrgkooliõpinguid naasin kodukooli õpetajaks 1982. Minu ema elutöö jäi Haljala kooli seinte vahele (1956 – 1984), oma mõtetes ja ka tegemistes oli ta oma kooliga kuni elutee lõpuni. Haljala koolis õppisid minu lapsed, nüüd juba üks lapselastest.

Mis tunded valdasid mind, kui viimastel nädalatel oma klassis õppematerjali sorteerisin ja pakkisin? Juttu on olnud majadest, kuid kool ei ole ainult maja. Kooli näo kujundavad inimesed. Mul on olnud võimalus töötada väga paljude tarkade ja tublide kolleegidega. Ikka mõtlen vahvatele tegemistele I ja X lennu noortega, nii muret kui rõõme jagus aastatesse kui olin klassijuhataja XXIII ja XXXI lennule. Kui vahel õhtul und oodates silmad sulen, jooksevad silme ees mälu pildid ühest või teisest klassist – kus istus Kristjan või Liina, kas pinginaabrid olid Liis ja Helina või milliseid krutskeid tegid Andre või Marek. Meenub, kui toimekad olid Greete, Kelly ja Aleks või põhjalikud Meliita ja Katrin ...Kogu koolielu oma

erinevates toonides!

Kas mul on kahju? Muidugi valdab mind väike nukrus. Aga kui ma oma põhikooli pinginaaber Anuga 16. aprillil mööda koolimaja jalutasin, paistis maja väsimus eriti silma: tühjad klasisiruumid, üksikud vanad mööblitükid, nii mõnestki kohast krohv koorumas, värv seintel tuhmunud, rääkimata katusest, mis läbi sabab.

Mälu seob inimese mineviku oleviku ja tulevikuga. Ühe hoone kadumine ei tähenda kooli lõppu – Haljala kool elab edasi tema inimestes: õpilastes ja õpetajates. Milline rikkus on koolil oma vilistlastest-õpetajate näol: Ülle, Greete, Meliita, Riin, Merle, Erja, Kenely, Erja, aga samuti uute tublide noorte näol. Igal sügisel alustavad 1. septembril väikesed koolijütsid tarkust taga nõudma.

Ikka on vanad majad kadunud, ehitatud uusi ja ehitatud juurde. Uut ilusat kaasaegset koolikeskkonda vajavad ja väärivad Haljala-kandi lapsed, meie lapselapsed.

Küllä Heinla
Haljala kooli õpetaja ja suur fänn

DETAILPLANEERING

Vergi külas Tihase tee 10 maaüksuse detailplaneeringu koostamise algatamine

Haljala Vallavalitsus teatab, et Haljala Vallavalitsuse 14.04.2021 korraldusega nr 180 algatati Haljala vallas Vergi külas Tihase tee 10 maaüksuse (registrios nr 13798350, katastritunnus 19101:001:0088) detailplaneeringu koostamine. Planeeringuala suurus on ca 1500 m². Planeeringu eesmärgiks on maaüksusele täiendava hoonestusala määramine, ehitustingimuste seadmine planeeritavatele hoonetele ning juurdepääsude, parkimise ja tehnovõrkude lahendamine. Algatatava detailplaneeringu koostamine on üldplaneeringu kohane.

SAAME TUTTAVAKS

Haljala valla avalike suhete spetsialist on Kent Kerner

Alates 13. aprillist töötab Haljala vallavalitsuses avalike suhete spetsialistina Kent Kerner (pildil).

Kent on lõpetanud Kunda Ühisgümnaasiumi ning hetkel omandab kõrgharidust Tallinna Ülikoolis. Ta on aktiivselt tegutsenud oma koduvallas, koordineerinud kodukooli huvitegevust ja vedanud eest kohaliku noortekeskuse mitmeid projekte. Samuti teinud koostööd Viru-Nigula vallavalitsusega ning kooli kõrvalt kommunikatsioonialaseid teadmisi seal õppinud. Kent sõnab, et kõik varasemad töökohad ja ka mitmekülgne vabatahtliku töökogemus on andnud hea põhja, millele uued ettevõtmised luua. Tal on kogemust nii kommunikatsiooni-, kultuuri- kui ka noorsootöövaldkonnast.

Viimane töökogemus pärineb Kentil aga Haljala vallast: „Viimased pool aastat olen Haljala vallas toimetanud, esialgu tulid üheks kuuks vallalehe asendustoimetajaks, kuid iga nädalaga tuli tükike avalike suhete spetsialisti tööst juurde.“ Kent lisab, et see pooleaastane kogemus oli ka ajendiks avalike suhete spetsialist ametikohale kandideerimiseks.

Kenti peamiseks tööülesanneteks on vallalehe toimetamine, vallavalitsuse tegevuse kajastamine ning kommunikatsioonikanalite haldamine, valla mainekujundus ja välissuhtluse koordineerimine, samuti on osa Kenti tööst seotud ka kultuuriga – tema korraldada on valla esindussündmused ning teha koostööd valla turismiettevõtjate ning kultuurisündmuste korraldajatega. Ametnikuna menetleb ta avalike ürituste loa taotlusi, ilutulestiku- ning reklaamilubade väljastamist.

„Mulle meeldib uue töökoha sisu võtta kokku lühidalt – minu ülesanne on olla lüli vallavalitsuse ja -volikogu ning vallaelanike vahel,“ kommenteerib avalike suhete spetsialisti tööd Kent Kerner.

Uuelt töökohalt ootab Kent kõike seda, mida on viimased pool aastat Haljalas töötades kogenud – toredaid kohtumisi ja jutuajamisi Haljala valla inimestega ning põnevaid rutiinivabasid tööpäevi.

Vaba aega sisustab Kent peamiselt kooliõpingutega. „Töö ja kooli vahel tasakaalu leidmine on peamine väljakutse, millega oma vaba aega sisustan. Kui sellest aga aega üle jääb, siis püüan värskes õhus liikuda ning pere ja tuttavatega aega veeta,“ sõnab värske vallaametnik.

Avalike suhete spetsialist Kent Kerner julgustab vallaelanikel enda poole mõtete ja küsimustega pöörduma. „Minu peamiseks töövahenditeks on ikka head mõtted ja avatud suhtlus kõigiga, kellele Haljala valla elu korda läheb. Ootan väga teie kõigiga koostööd, teie häid mõtteid ja ettepanekuid, ka konstruktiivsest kriitikat hindan kõrgelt,“ sõnab Kent lõpetuseks.

Tervitame vallavalitsuse meeskonna poolt Kenti oma meeskonda ning soovime talle tööalaselt palju edu!

Avalike suhete spetsialist Kent Kerner kontakt:
tel +372 5194 7655
e-post kent.kerner@haljala.ee
Kent töötab nii Võsu vallamajas kui ka Haljala teenuskeskuses.

Võsu sadam. Foto: Avo Seidelberg

Mida kujutab endast Haljala vallavolikogu liikmete ühiste kavatsuste kokkulepe 2021. aastaks?

Käesoleva aasta veebruaris sõlmisid üheksa Haljala Vallavolikogu liiget kokkuleppe tegevuste osas, mida kohaliku omavalitsuse valimistele eelneval aastal tehakse. Kokkuleppe sõlmimisest on möödunud kolm kuud ning pool aastat on jäänud veel valimiseni käia, sellel põhjusel küsis vallalehe toimetis vallavolikogu esimees Vello Väinsalult, miks selline kokkulepe üldse sündis.

Mis oli ajendiks, et üheksa Haljala Vallavolikogu liiget veebruaris sellise kokkuleppe sõlmisid?

Volikogu praeguse koosseisu jaoks on tegemist viimase aastaga enne valimisi ning väga pikaajalisi ja siduvate kohustustega plaane koostada ei ole mõistlik, kuid teatavulga üleandmiseks volikogu uuele koosseisule on asjakohane kõik pooleliolevad asjad ära lõpetada. Samas ei tohiks nende asjade lõpetamine kujuneda poliitikute poolt pidulikeks lindilõikamisteks, vaid samaaegselt tuleb luua ka eeldusi, et volikogu uus koosseis ei saaks päranduseks tühja ideede ja projektide riulit ning auklikku rahakotti.

Järjepidevuse peamiseks kandjateks peaksid saama valla kaks kooli. Haljala kooli ehitus peaks lõppema juba uue koosseisu esimesel aastal, 2022.a. kevadel ning Võsu kool peaks saama järgmiseks aastaks ehitusprojekti, mis võimaldaks alustada järgnevate tööde kavandamisega.

Miks on oluline, et valimiste vahepeerial poliitikud selliselt oma eesmärged sõnastavad?

Valdade ühinemisel peetud läbirääkimistel ei olnud võimalik kõiki asju piisava detailisusega ette näha ning selle sama teadmise ja kokkuleppe põhjal sündis ka 2017. aasta sügisel koalitsioonileping. Nagu öeldakse, „saatan peitub detailides“. Ükskõik, millise teemaga süvisi mindi, kerkis esile tohutult hulgal küsimusi ja nii mõnigi kokkulepitud asi sai, kas hoopis teistsuguse lahenduse või siis jäi sootuks tahaplaanile.

Oluliselt keerulisemaks ja kallimaks osutus Haljala kooli projekteerimise ja ehitamisega seonduv ning sootuks tahaplaanile, et mitte öelda, „jää tegemata“, ametnike koondamine ühte keskusesse (ühete vallamaja). Ilmselt on see, vallamaja asukoht ja organisatsiooni uus struktuur, üks esimestest lahendamist vajavatest asjadest, mis ootavad sügisel uut valitavat volikogu ees.

Ilmselt on see, vallamaja asukoht ja organisatsiooni uus struktuur, üks esimestest lahendamist vajavatest asjadest, mis ootavad sügisel uut valitavat volikogu ees.

Kokkuleppes leiab punkti, et soov on

Võsu sadama opereerimise leping MTÜ-ga Võsu Sadam lõpetada ja valla poolt ise sadama igapäevatöö enda kanda võtta. Miks on see oluline ja millist eesmärki plaan täidab?

Ühelt poolt on see muidugi seotud valla poolt oma vara üle kontrolli taastamisega, mis on juba eelmise Vihula valla ajal ebaõiglaselt ja ilma igasuguse konkursita antud tasuta kasutada ühele MTÜ-le. Peamine põhjus on siiski seotud sadamaala hiljuti kehtestatud detailplaneeringu elluviimisega. Kuna praegu on kogu sadama-ala koormatud MTÜ Võsu sadama kasuks nii hoonestusõiguse kui ka opereerimislepinguga, kusjuures MTÜ poolt ei ole isegi kõiki lepingus sätestatud tingimusi täidetud, siis ei ole võimalik planeeringut hakata ellu viima enne, kui ei ole need takistavad koormised kinnistult maha võetud. Vallal ei ole võimalik sisuliselt seni, kuni kogu olemasolev kinnistu on ühe MTÜ käsutuses, kavandada mingeid investeringuid ega kaasata sinna toetusi ja muud rahastust.

Kuidas leiate Haljala Rahvamajale kõige sobilikuma toimumisprintsiibi? Mis see võiks olla?

See teema on oluliselt laiem ja kaasub üldisemalt valla vara haldamisega. Haljala rahvamaja küsimust tuleb vaadata kahest aspektist. Ühelt poolt on tegemist hoonega, mis vajab haldamist ja korrahoidu ning teiselt poolt on tegemist kultuuritöö korraldamisega, mis peaaugalt toimub rahvamajas, kuid mitte rahvamaja kõigis ruu-

mides. Siinjuures peakski saada esmaseks küsimuseks, et kuidas defineerida ootused ja vajadused, mida Rahvamajalt kui kultuurikeskuselt oodatakse. Teiselt poolt tuleb lahendada laiemalt nii rahvamaja kinnistu kui ka kogu valla vara haldamise ja korrahoiduküsimused.

Siinjuures peakski saada esmaseks küsimuseks, et kuidas defineerida ootused ja vajadused, mida Rahvamajalt kui kultuurikeskuselt oodatakse.

Kas Haljallasse uue koolihoone ehitamine paneb mõned tegevused kokkuleppes teatud ajaks pausile?

Haljala uue koolimaja ehitamine avaldab valla eelarvele muidugi kõige suuremat mõju. Kuid see on teostatav ning ükski muu tegevus selle pärast ära ei jää. Tugevasti aitaks sellele kaasa, kui meil õnnestub täita püstitatud ülesanne vallavara müügi osas ning laheneva positiivselt ka mõned täiendavad rahataotlused, mis hetkel on veel menetluses ja kus me ootame positiivset lahendit.

Volikogu liikmed sõlmisid kokkuleppe järgmiste tegevuste osas:

- ehitame Haljala kooli ja spordihoonet vastavalt Arhitektuurbüroo Pluss ehitusprojektile. Spordihoone ehitamiseks taotleme lisarahastust liginullenergiahoonete ehitamise meetmest;
- kehtestame Võsu kooli detailplaneeringu ning alustame lähtuvalt 2019. a. toimunud ideekonkurssi võidutööst projekteerimistöödega. Lisaks esitame taotluse kohaliku omavalitsuse hoonete energiatõhusaks muutmise meetmesse vana koolimaja soojustamiseks;
- vastavalt ÜVK arengukavale aastateks 2020–2031 garanteerime Käsmu ning Võsu vee- ja kanalisatsioonitrasside rajamise omafinantseeringu (ligikaudu 2,5 miljonit eurot);
- rajame Tatruse tervisepargi koos disc-golfi radadega;
- lõpetame Võsu sadama opereerimise lepingu MTÜ-ga Võsu Sadam ja korraldame sadama opereerimise vallavalitsuse poolt;
- leiame Haljala Rahvamajale kõige sobilikuma toimumisprintsiibi;
- ehitame Vainupeale uue puurkaevu olemasoleva trassi teenindamiseks;
- ehitame valmis Haljala Tallinna maantee kergtee III etapi ja Võsu kõnnitee Simona sillast Kingu sillani;
- ehitame valmis Haljalas Uus põik tänava ja sellega seotud kommunikatsioonid
- paigaldame Haljallas ja Võsule turvakaamerad;
- rajame Põdruse sotsiaalmajale igale korterile kanalisatsiooni valmiduse;
- koostöös MTÜ-ga Haljala Jahisport leiame lahenduse siselasketiiru rajamiseks Haljala valda.

Kokkuleppele andsid oma allkirja volikogu liikmed Alvar Jõe, Vello Väinsalu, Anti Puusepp, Urve Kingumets, Triin Toming, Margus Punane, Rainer Lille, Krista Keedus ja Grete Toming.

HVS

Võsu kooli ideekonkurssi võidutöö.

Vallavalitsuse istungid

24.03.2021 ISTUNGI KOKKUVÕTE

- Määrati sotsiaaltoetus kahele isikule kokku summas 228 eurot.
- Kehtestati alaline üle 8-tonnise registrimassiga transpordiva-henditele liikluskeeld seitsmel Haljala valla avalikult kasutataval teel.
- Nõustuti sundvalduse seadmisega Elektrilevi OÜ kasuks Hal-jala alevikus asuvale Liini katastriüksusele ja Haljala valla oman-dis olevale Ranna tänavale Võsu alevikus.
- Nõustuti sundvalduse seadmisega Telia Eesti AS kasuks Hal-jala vallas Haljala alevikus asuvale Uus tänav L1 katastriüksusele.
- Väljastati ehitusluba Sauste külas Paemurru katastriüksusele elamu ja biopuhasti rajamiseks.
- Määrati projekteerimistingimused Käsmu, Toolse, Vainupea ja Võhma külates optilise sidekaabli magistraalvõrgu rajamiseks.
- Otsustati sõlmida MTÜga Lahemaa Turismiühing koostööle-ping eesmärgiga juhtida säästva turismi arengut Lahemaa rahvus-pargi territooriumil ja kujundada sellest roheline sihtkoht.
- Kinnitati valla infolehe Haljala Valla Sõnumid väljaandmise põhimõtted.
- Otsustati liituda noorte tööturule kaasamise ehk STEP prog-rammiga, et aidata õigusrikkumise taustaga kuni 26-aastaseid noori suunata tööle või õppima asumisel.
- Infotunnis andis vallavanem Ivar Lilleberg vallavalitusele üle-vaate Haljala koolihoone hanke tulemustest, Võsu raamatukogu tööst, perearsti lepingust ning OÜ Voyage ja OÜ Perepubi taot-lusest.

31.03.2021 ISTUNGI KOKKUVÕTE

- Anti ASile LANDVALD luba ülemäärase müra (vali muusika) tekitamiseks Eisma Külalistemajas ajavahemikul 01.05.2021 kuni 30.09.2021 neljapäeval kuni kella 00.00ni, reedel ja laupäeval kuni kella 02.00ni.
- Kinnitati Peeter Toominga nimelise fotopreemia (2021) kon-kursi komisjon koosseisus Maiga Parksepp, Avo Seidelberg, Kris-tel Tõnisson, Ane Albert ja Jaan Künnap.
- Määrati ühele õpilasele huvilaagri toetus summas 200 eurot.
- Määrati Põdruse külas Aleksi katastriüksuse jagamisel tekki-vate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.
- Tunnistati riigihankel „Haljala kooli ehitustööd“, viitenumber 230215, edukaks osaühing VANALINNA EHITUS, registrikood 10727861, pakkumus maksumusega 5 873 064,71 eurot, millele lisandub käibemaks.
- Tunnistati hankel „Haljala Kooli ehitamise omanikujärele-valve teenus“, viitenumber 226107, edukaks OÜ KESKKONNA-PROJEKT (10769210) pakkumus maksumusega 18 792,00 eurot, millele lisandub käibemaks.
- Otsustati seada Haljala valla omandis olevale Haljala alevikus

- asuvale kinnistule Uus põik 23, tähtajaline ja tasuline hoonestus-õigus Ardi Sepajõe kasuks.
- Määrati projekteerimistingimused passiivse elektroonili-se side juurdepääsuvõrgu rajamiseks Käsmu, Altja, Vainupea ja Vergi külates, Haljala alevikus Põllu tn 6 katastriüksuse kesk-küttetorustiku ja Varangu külas Aavapõllu katastriüksuse viihalli rajamiseks.
  - Väljastati ehitusluba Haljala alevikus 171 74 Rõmeda-Põdruse tee T2 katastriüksusele kergliiklustee ja sidekanalisatsiooni püs-titamiseks/rajamiseks.
  - Täpsustati Käsmu, Võhma, Vainupea ja Toolse külates pas-siivse elektroonilise side magistraalvõrgu rajamiseks väljastatud projekteerimistingimusi selliselt, et sideehitiste magistraalvõrk tiheasustuses ja hajaasustuses miljööväärtuslikel hoonestusaladel teostaks maakaabliga.
  - Otsustati sõlmida MTÜga SOS Lasteküla Eesti Ühing koos-töökokkulepe kriisihoolduspere teenuse ja kutselise erihooldus-pere teenuse osutamiseks.
  - Määrati Haljala Vallavalituse esindajaks osalemaks Lahemaa Turismiühingu nõukoja töös ja rohelise sihtkoha arendamisel vallavanem Ivar Lilleberg ja asendusliikmeks vallavalitsuse liige Kristel Tõnisson.

7.04.2021 ISTUNGI KOKKUVÕTE

- Määrati sotsiaaltoetus kolmele isikule kokku summas 499 eurot.
- Määrati ühele isikule täisealise isiku hooldus ja hooldajale hooldajatoetus.
- Määrati üks isik valla poolt osaliselt finantseeritavale üld-hooldusteenusele.
- Tunnistati Mere tänav 36-M12, Võsu alevik mitteeluruumi üürile andmisel edukaks Mereresto OÜ pakkumus, hinnaga 13,10 eurot m2 kohta, so ühe kuu rendihinnaga 171,61 eurot kuus ja sõl-mida eduka pakkujaga üürileping.
- Otsustati seada Haljala alevikus asuvale Uus põik 14 kinnistu-le tähtajaline ja tasuline hoonestusõigus Aivo Pirak kasuks.
- Kinnitati Haljala valla 2021. aasta hankeplaani.
- Esitati OÜ Pilvero poolt koostatud Haljala valla Haljala ale-viku soojusmajanduse arengukava aastateks 2021 – 2032 voliko-gule menetlemiseks.
- Tehti volikogule ettepanek muuta 15.09.2020 otsust nr 155 „Kinnistutele Merekooli tn 3 ja Merekooli tn 5, Käsmu küla, Hal-jala vald servituutide seadmine“, asendades otsuse lisa uue servi-tuutide skeemiga ja esitati vastav eelnõu.
- Vallavalitus asus seisukohale, et kuna 2020 oli seoses Co-vid-19ga erandlik aasta, siis selgitada tegevuste elluviimise või-malikkust ja sõlmida aprillikuu jooksul uued lepingud, täitmise tähtajaga hiljemalt 15.10.2021.
- Otsustati mitte toetada Võsu alevikuvanema ettepanekut MTÜ Võsu Külaselts projekti, Võsu Kodulooraja infostendide soetamine, rahastamiseks.

- Otsustati mitte toetada MTÜ Ökokuller ja MTÜ Lahemaa Turismiühing taotlust Metsa matkaraja projekti infotahvlite pai-galdamise rahastamiseks.

14.04.2021 ISTUNGI KOKKUVÕTE

- Määrati sotsiaaltoetus ühele isikule kokku summas 190 eurot.
- Otsustati tasuta kulutused ühe lapse transportimiseks sot-siaalteenusele.
- Eraldati vallaeelarve reservfondist 1000 eurot eluaseme ost-mise toetuseks.
- Väljastati ehitusluba Pihlaspea külas Tooma katastriüksusel suurkaevu rajamiseks ja Tatruse külas Vahtramäe katastriüksusel elamu püstitamiseks.
- Määrati projekteerimistingimused Rutja külas Vainu katastri-üksusel abihooone laiendamiseks.
- Väljastati kasutusluba Võhma külas Kanguste-Tennukeste ka-tastriüksuse suvilale ja Vanamõisa külas Oja katastriüksuse kahe-le päikeseelektrijaamale.
- Algatati Vergi külas paikneval Tihase tee 10 maaüksusel de-tailplaneeringu koostamine.
- Määrati Idavere külas asuva Oja kinnistu jagamisel ja Eisma külas asuvate Sulevi, Eisma sadam ja Eisma tee katastriüksuste piiride muutmisel tekkivate katastriüksuste lähiaadressid ja siht-otstarbed.
- Otsustati sõlmida toetuslepingud 2020. aastal kasutamata jäänud toetussummade üleviimiseks 2021. aastasse.
- Esitati Haljala vallavalitsuse struktuuri muutmise eelnõu teistkordselt volikogule menetlemiseks.
- Tehti volikogule ettepanek kaheksa kinnistu võõrandamiseks ja esitati vastav eelnõu.

21.04.2021 ISTUNGI KOKKUVÕTE

- Määrati sotsiaaltoetus kolmele isikule kokku summas 340.28 eurot.
- Väljastati SELECTIVE INVEST OÜ-le luba reklaami paigal-damiseks Kisuvere külas Jakobi kinnistule alates 10.04.2021 kuni 10.09.2021.
- Otsustati mitte määrata projekteerimistingimusi Võsu alevi-kus Eha tn 3 katastriüksuse abihooone ehitusprojekti koostami-seks kuna projekteerimistingimuste määramine ei ole vajalik ning ehitusõiguse saamiseks esitada ehitusteatis või ehitusprojekt.
- Väljastati ehitusluba Vainupea külas Metsiku katastriüksusele suurkaevu rajamiseks.
- Väljastati kaeveluba Võsu alevikus Mere tn 43 kinnistul teh-norajatise rajamiseks.
- Tehti volikogule ettepanek Haljala valla aleviku- ja külavane-ma ning kandikogu statuudi muutmiseks ja esitati vastav eelnõu.
- Infotunnis arutati: Võsu rannafestivali toimumise võimalik-kusest, Võsu pumptrack'i kasutamisest ja Haljala koolihoone ehi-tustegevuse algusest.

KAITSEVÄE JA -LIIDU TEATED

Kaitsevägi korraldab 17. maist kuni 4. juunini õppuse Kevadtorm 2021

Õppuse põhitegevus toi-mub kaitseväe kesk-polügoonil ja teistel kaitseväe ning Kaitseliidu har-jutusosaladel ja nende lähiihmb-ruses Põhja- ning Kesk-Eestis. Samuti korraldatakse osa õp-pusest Hiiuimaal.

Õppusel harjutab kaitsevägi erinevate tasandite staabitöö protseduure ja kaitseväe, Kait-seliidu ning liitlasüksuste koos-tööd kriisi ja sõjaaja olukorras. Samuti kontrollitakse õppusel üksuste valmisolekut lahingu-ülesannete täitmiseks.

Kaitsevägi rakendab õppuse korraldamisel koroona viiruse levikut takistavaid meetmeid jälgides hügieeni hoidmise

reeglite täitmist ja kasutades võimalikult palju kaitseväe har-jutusalasid. Õppusel osalevad ainult haigustunnusteta teenis-tujad, keda nakatumise kahtlu-se korral testitakse ja vajadusel isoleeritakse.

Õppuse perioodil liigub üle Eesti tavapärasesest rohkem kait-seväe ja liitlaste tehnikat, mis-tõttu tuleks Kevadtormi vältel olla liikluses veelgi tähelepa-nelikum ning jälgida muutuda võivat liikluskorraldust. Samuti kasutatakse õppuse ajal tavapä-rasest rohkem lennuvahendeid.

Kaitsevägi annab endast pa-rima, et kasutada õppuse alasid heaperemehelikult ja mõjutada võimalikult vähe õppuse ajal

tavapärasest argielu.

Õppusega seotud küsimuste korral kontakteeruge kaitseväe tsiviil-sõjalise koostöö (CIMIC)

spetsialistidega numbril 53 012 852 või aadressil kevadtorm@mil.ee

Kevadtorm on kaitseväe

iga-aastane õppus. Esimene õppus Kevadtorm korraldati 2003. aastal.

KAITSELIIDU RUTJA ÕPPEVÄLJAK			
INFOGRAAFIK			
Kuupäev	Harjutuse toimumisaeg	Harjutuse tüüp	Märkused
01.05 - 02.05	0900 - 2100	Laskeharjutus	
04.05.2021.	0900 - 0100	Laskeharjutus	Laskmine pimdela ajal
05.05 - 06.05	0900 - 1800	Lasketreening	
07.05.2021.	0900 - 1800	Laskeharjutus	
08.05.2021.	0600 - 2200	Välilaager	Patrullivõistlus noortele
09.05.2021	0900 - 1800	Lõhkeharjutus/lasketreening	Tekib suurem müra ajavahemikus 1000-1400, seoses hoone lammutamisega
10.05.2021	0900-1800	Laskeharjutus	
11.05.2021	0900 - 0100	Laskeharjutus	Laskmine pimdela ajal
12.05 - 13.05	0900 - 1800	Lasketreening	
15.05 - 16.05	0900 - 2100	Laskeharjutus	
18.05.2021	1100 - 2300	Laskeharjutus	
19-20.05	0900 - 1800	Laskeharjutus	
22-23.05	1000 - 1800	Lasketreening	
26-27.05	1000 - 1900	Lasketreening	
29-30.05	1000 - 1900	Lasketreening	
31.05.2021	1000 - 2400	Välilaager	Välilaager
TÄHELEPANU! HEISATUD PUNASE LIPU KORRAL ON RUTJA ÕPPEVÄLJAKU TERRITOORIUMILE SISENEMINE ILMA VALDAJA LOATA RANGELT KEELATUD!			
Kui õppeväljakul toimub tegevus, on sinna minek keelatud. Õppeväljaku graafikusse võib tulla muudatusi.			
Telefon: +372 717 9649 e-post: rutja@kaitseliit.ee			

Kevadkoristus tekitab hulganisti jäätmeid – mis nendega teha?

Kevad on imeline aeg ärgitades inimesi ka kodukoristusega tegelema, mille käigus aga selgub, et on tekkinud palju mittevajalikke asju või koguni jäätmeid. Korras ja puhtad esemed, näiteks riided, võiks saata teisele ringile jagades selle kohta infot kohalikus Facebooki grupis või toimetades asjad selleks ettenähtud kohtadesse. Jäätmeid, mida on võimalik liigiti sorteerida, saab tasuta üle anda Võsu jäätmejaamas (Võsu alevik, Spordi tn 16) ja Haljala jäätmejaamas (Haljala alevik, Rakvere mnt 19a) või tellida Lääne-Viru Jäätmekestuse ehitus- ja koristusjäätmete konteiner (valikus 6 m³–40 m³ mahuga).

Haljala valla jäätmehoolduseeskirja alusel on keelatud jäätmete põletamine. Küttekoldes võib loata põletada ainult immutamata ja värvimata puitu ning kiletamata paberit ja kartongi, mis on vajalik küttekoldesse tule süütamiseks.

Haljala vallavalitsuse poole tihti pöördutakse murega, et pakendikonteinerid on kiiresti täis. Haljala vallas on paigutatud erinevatesse kohtadesse OÜ Tootjavastutusorganisatsioon, MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsioon ja Eesti Pakendiringluse pakendikonteinerid, mille täituvus sõltub ka meist endast. Nimelt tuleb pakendikonteine-

risse panna ainult selleks ettenähtud pakendeid ning võimalusel voltida neid võimalikult vähe ruumi võtvaks. Suuremahulised pakendid, nagu pappkarbid jms, tuleb enne konteinerisse asetamist kokku suruda. Kindlasti jälgida ka konteinerite peal olevaid juhiseid.

Kahjuks pannakse aeg-ajalt pakendikonteineritesse ka sinna mittesobivaid jäätmeid, mistõttu ei ole pakendiorganisatsioon kohustatud konteinerit tühjendama ning vallas tuleb konteinerid tühjendada oma kuludega. Selline tegevus nülleb ära nende inimeste töö, kes on hoolsalt pakendeid sorteerinud.

Pakendijäätmete eraldi kogumine võimaldab maksta väiksemaid prügiarveid ning kui tõesti juhtub, et lähimad pakendikonteinerid on juba täitunud, siis pakendeid on võimalik tasuta üle anda ka Haljala ja Võsu jäätmejaamades.

Pakendijäätmete sorteerimine ja taaskasutamine aitab vähendada prügilatesse ladestatavaid pakendijäätmete koguseid, sest nende lagunemine on äärmiselt pikaajaline protsess (võtab koguni sadu aastaid).

Sorteerimiseks sobivad pakendijäätmed on toiduainetest vabad ning pannakse konteineritesse lahtiselt, nii mahub rohkem ning levitab vähem haisu.

Pakendijäätmete kogumiseks kasutatavad kilekotid peavad olema läbipaistvad, mitte mustad, sest musta prügikotti kogutud pakendijäätmed loetakse sorteerimisjaamas automaatselt olmejäätmeteks ja töötajate turvalisuse tagamiseks neid ei avata.

Haljala valla kodulehelt (<https://www.haljala.ee/jaatmejaam>) leiab infot vallas olevate pakendikonteinerite asukohtade kohta ning Võsu ja Haljala jäätmejaamade lahtioleku aegade kohta. Jäätmejaamade kohta saab lisainformatsiooni küsida telefoninumbri 513 7698.

Sellel suvel plaanib Haljala vallavalitsus pakkuda nii turistidele kui ka kohalikele inimestele võimalust Võsul osta prügikotte, mille täitumisel saab kotid viia selleks ettenähtud konteinerisse. Konteinerite asukohad on märgitud kotile, peagi rohkem infot valla kodulehel.

Elagem nii, et jäätmeid hulganisti ei tekiks, aga kui peaks tekkima, siis käitleme neid ikka vastutustundega.

Merje Verhovič
planeerimis- ja keskkonnaspetsialist

Lõkkes võib põletada vaid puhast puitu

Prügi põletamine koduaedades on päevakajaline just kevadel, kui võetakse ette suurpuhastus kodus ja aias. Aiamaal peenraid korastades või viljapuid lõigates tekib aiaprügi, mida soovetakse lõkkes põletada.

Kuigi aiaprügist vabanemisel tundub põletamine kõige lihtsam viis, on lõkke tegemine paljudes asulates keelatud. Enne aiapäätmete põletamist uuri, kas lõket üldse teha tohib. Täpsed tingimused saad teada oma valla- või linnavalitsusest, need on kirjas kas jäätmehooldus- või heakorraeeskirjas.

Kui lõkke tegemine on lubatud, ära lisa sinna olmejäätmeid, vaid põleta ainult kuivi oksa. Puulehed ja muud taimed sobivad paremini kompostimiseks, mitte põletamiseks.

Sageli näeme aga tossamas lõkkesid, kuhu on pandud ka põletamiseks ebasobivaid asju. Äraviskamisele lähivad vanad mööbliesemed, riided, jalatšad, rehvid, ehitusjäätmed ja muu kasutuks muutunud kraam. Neid asju aga tulle pan-na kindlasti ei tohi.

Pea meeles, et jäätmete põletamisel kahjustad enda ja naabrite tervist, seetõttu on see ka seadusega keelatud. Jäätmeid lõkkes põletada ei tohi, sest põletamisel tekkinud toksilised ained ei saasta mitte ainult õhku, vaid ladestuvad maapinnale,

kandudes seal edasi põhjavetete. Jäätmete põletamisel õhku paiskunud mürgiseid aineid hingame me ise sisse, samad ained langevad aias kasvavatele taimedele ning jõuavad meie kehasse aiasaadustega, näiteks marjade või köögiviljadega. Seepärast ära pane kunagi lõkkesse midagi muud peale kuivade okste, immutamata puidu või kiletamata papi ja paberi.

Prügi põletamisega kaasnevad müüdid on visad kaduma. Sageli arvatakse, et kui vanasti põletati prügi ahjus ja lõkkes, siis järelikult võib seda teha ka nüüd. Aastate jooksul on jäätmed muutunud: kui mõnikümme aastat tagasi pakiti toiduained paberisse ja klaas-taaras, siis praegu kasutatakse valdavalt plastpakendeid. Samuti on kasvanud jäätmete hulk, sest tarbimine on muutunud ja suurenenud.

Kõige lihtsam viis jäätmetest vabaneda on need liigiti sortida: paberi- ja papijäätmed ning plastpakendid saab viia avalikesse kogumiskonteineritesse, pandimärgiga pudelid taaraautomaati. Vanad mööbliesemeid, ehitus- ja lammutusjäätmed ning rehvid saab üle anda jäätmejaama.

Reeglid näevad ette, et ka üksikud suvilad peavad liituma korraldatud jäätmeveoga, mis tagab regulaarse segaolmejäätmete äraveo. Talveperioodiks,

kui suvemaja ei kasutata, on võimalik leping peatada. Uuri selle kohta kohalikest omavalitsusest.

Lähima jäätmejaama, avaliku pakendikonteineri või vastuse küsimusele, kuhu millised jäätmed viia, leiad lehelt kuhuvia.ee. Kohalike võimaluste kohta saab uurida ka omavalitsuse koostatud jäätmehoolduseeskirjast või valla kodulehelt.

Kas teadsid, et ..

Jäätmete koostises on aineid, mis lõkkes põletades vabanevad keskkonda ning võivad tuulega kanduda oma koduaia kaugemale. Plastide mittetäielikul põlemisel paiskub õhku mürgikokteil, mis sisaldab mh vähi tekitavaid ühendeid. Näiteks tekivad nii dioksiinid, mis on üks mürgisemaid ühendeid, mida inimene on suuteline tekitama – ja seda just kodusel jäätmepõletusel. Dioksiinid on silmale nähtamatud ja nende mõju inimese tervisele ei avaldu kohe. Sageli võib minna aastaid, enne kui haigusnähud ilmnevad. Mõnel juhul võivad mõjud avalduda alles järglastel. Kõige rohkem tekib dioksiini plastmassi, kilekottide, rehvide, töödeldud puidu ja paberi ning muu taolise põlemisel. Need on pika toimega mürgained, mis sadestuvad mullas ja seejärel köögiviljades, neid süües jõuavad mürgised ained meie organismi.

Mari Kala

Keskkonnaameti keskkonnahariduse ja kommunikatsiooniosakond

SORTEERIMISJUHISED

PAKENDID		
KLAASPAKEND Loputa vajadusel, et ei määriks teisi pakendeid. Eemaldada korgid ja kaaned, sildid võivad jääda.	PLAST- JA METALLPAKEND, JOOGIKARTONG Loputa vajadusel, et ei määriks teisi pakendeid. Jäta korgid-kaaned peale.	PAPP- JA PABERPAKEND Voldi suured papist pakendid kokku või rebi tükkideks, nii võtavad nad vähem ruumi. Veendu et materjal on puhas ja kuiv.
SOBIB Klaaspudelid ja -purgid (nt karastus- ja alkoholsete jookide pudelid, klaaspurgid)	- Tarbekaupade, toiduainete, jookide, kosmeetika- ja hooldustoodete plastist pudelid, karbid ja topsid - Kilekotid, kilepakend - Metallpakendid (nt konservi-karbid, kanistrid, alumiinium-purgid, metallkorgid ja -kaaned) - Joogikartong (nt piima- ja joogitoodete, mahla- ning veinipakendid) - Muust materjalist pakendid	Paberist ja papist pakendid (nt pappkastid ja -karbid, paberkotid, pakkepaber)
EI SOBI - Akna- leht- ja peegelsklaas - Valguslambid ja elektripirnid - Keraamika, kristall ja portselan (nt toidunõud, vaasid jne) - Kuumuskindel klaas (nt ahjukindlad toidunõud)	- Plastist ja kummist tooted, mis ei ole pakendid - Ehitusmaterjalid - Rõivad ja jalanõud - Ohtliku aine märgisega tähistatud toodet sisaldavad pakendid	- Määrduv vettinud paber ja papp - Pehmepaber (nt tualett-paber) - Ajalehed, ajakirjad, raamatud - Koopia- või joonistus-paber - Fooliumi või kilet sisaldav paber, papp, kartong (nt mahlapakid, kommi- ja šokolaadi paberid) - Tapeet

Kogumisvahendisse on lubatud panna ainult kuivad, tootest tühjad pakendid, mis ei määri teisi pakendeid. Suru suuremahulised esemed enne kogumisvahendisse panekut kokku!

PILTUUDIS

Võsu rannas valmistatakse saabuvaks suveks – puhastatakse rannajoont, sõelutakse liiva ja teos-tatakse muid heakorratõid. **Foto: Reti Kokk**

Haljala Kool tähistab sel õppeaastal on 334 aastaseks saamist. Kuna meie traditsioonilise sünnipäevakuu – aprilli – veetsid lapsed kodudes distantsõppel, tulid ka sünnipäevakingitused virtuaalselt. Lastel oli veerandi viimase päeva ülesandeks mõelda oma koolile, koolis käidud ajale ja muidugi ka oma armsale koolimajale ning siis omakorda välja nuputada kingitus, päris omal vabal valikul! Toome siinkohal teieni mõned, mis virtuaalsust ei vaja, kuid minnes kodulehele www.haljalakool.ee leiate sealt lingi, millel kõik ülejäänudki kingitused reas! Head vaatamist ja palju õnne meile!

Haljala Kool

Meie vana koolimaja
On ta väga armsaks saand,
temalgi nüüd hoolt on vaja,
valmis juba uhke plaan.
Klassiruumis ulub tuul
külmast sinine on huul.
Lagunenud uksed, aknad,
maja kokku kukkuma vist hakkab.
Seinast kukub
valget krohvi
õpetajal mõru meel.
Lonksab vaikselt
oma kohvi,
unistab, et koduteel.
Oh, kui oleks koolimaja
selline just nagu vaja,
rõõmus oleks iga õps
ja viisi saaks siis iga laps!
Varsti särab uues kuues,
hingelt sama koolimaja.
Lastele ta rõõmu tuues,
mida neil on väga vaja.
Väärikas on maja lugu,
mis ei muutu ajaga.
Muutub ainult maja nägu,
varsti hiilgab sajaga.

Marcus Taal
4. klass

Minu kool

Hariv
Avatud
Lõbus
Julge
Abivalmis
Liikuv
Argine

Kollane
Oluline
Ohutu
Loominguline

Kameron Urmet
1. klass

Haljala Kool

Väljast väike hoone
kuid sees on veelgi väiksem ruum, kus lõunat me sööme.
Seal kuulda on laste naeru
ja vahel näha kuidas keegi seob tossu paelu.

Hoone näib kui tavaline kool,
kus vali on õpetajate hääle toon.
Sisse astudes aga näed,
kuidas õpetajad ulatavad õpilasele käe.
Olen käinud kahes koolis enne Haljalat
selles pole miskit naljakat.
Need koolid tundusid tühjad ja õelad
mõned õpetajad torkasid sõnadega nagu nõelad.

Haljala koolist mu kodu sai
kooli õhkkond tegi justkui pai.
Õpetajad toredad ja head
õpilased sõbralikud kui kooli sammud sisse sead.

Cristel Valeria Maasik
9. klass

Minu koolile

Keset Haljalat on kool,
seal on tähtis töö ja hool
õpetajad igal pool,
nüüd on lõpp me maja lool.

Mäletame sind me maja,
Meelde jääb see laulu kaja
Peatada võiks siin nüüd aja.
Aga õppida on ikka vaja!

Kui sul hoolsus olnud hea
Ja mätas lahtine sul pea,
Maja uus sind ootab, tea.
Aga praegu sul ei vea!

Oma kollast māja me unustada küll ei soovi
Ega ajalugu muuta proovi.
Kooli kõigile on vaja,
Aitäh, mu armas koolimaja!

Kristelle Urmet
4. klass

Haljala koolile

Elu nagu kirivöö,
kus mustriks rõõm ja töö.
Täna pidupäeva näed,
homme kähku käimas on käed.

Uhkelt tulnud vanust
ses paljudel on panust.
Võöl värvikas on pikkus
kirjaks vaimurikkus.

Tasa väsimas üks maja,
kuid sisu rändab ajas.
Taas pakitud on kohvrid
me selles pole ohvrid.

Võib fööniksina alata
uus ajajärk, mis salata
taas kerkimas on hoone,
kuid sisu ikka ise loome.

Jane Perve
9. klass

Haljala kool

Vasta küsimustele.

Created using the Crossword Maker on TheTeachersCorner.net

Down
1. Kes oli Haljala kooli esimene direktor?
3. Mis asub endise koolimaja asukohas praegu?
4. Kus asub Lääne-Viru kõige vanem kool?
6. Kaua ela palju ...

Across

2. Praegu on kooli direktor Ivo Tupits. Kes oli eelmine direktor?
5. Kes oli Haljala kooli esimene õpetaja? Tema järgi on nime saanud kooli autasu.
6. Kellele on pühendatud autähis Haljala kooli ees?

Haljala Kool

S X V N H A R I D U S U T P
V I L I S T L A N E G L M N
A X P K O K A D V A A Q C U
L O O U F H A L J A L A V S
K S R I C H O Q G L J H Ö P
Ö A U T Ä H I S G N H Q I O
Ö I M I Ö P E T A J A D M R
S T A A D I O N O U V N L T
R V P Õ H I K O O L A H A G
R T W T Y E Q T N X U D Y Z
K O R V P A L L I P L A T S
Ö P I L A S E D C K A I H C
C S I Z D I R E K T O R P E
L A U L U K O O R U H B V E

HALJALA ÕPILASED AULA HARIDUS	VÕIMLA AUTÄHIS SÖÖKLA	STAADION PÕHIKOO LAULUKOOR	KORVPALLIPLATS DIREKTOR VILISTLANE	ÕPETAJAD SPORT KOKAD

TEATED

Bussipeatus sai uue nime

Võsu maantee ääres paiknev endine Kalmistu bussipeatus sai uueks nimeks Marga. Peatuse nime muutmiseks ettepanekute saamiseks pöördus vallavalitsus Haljala kandikogu poole. Haljala kandikogu esitas sotsiaalmeediagrupis kogutud ettepanekute alusel uueks kohanimeks Maheda. Maheda ja ka Maheküla ei osutunud sobivaks, sest Haljala alevikus on juba Maheda tänav ning tänava

nime muutmise tooks kaasa kortermajade ja eramajade ning ettevõtete aadresside muutmise. Marga on kohanimeks sobiv, sest maakonnas ei ole teist sama kohanime ning Marga on samas asunud vana talukoha nimi. Eelnõu avalikustamise ajal rohkem põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

Vasta reovee kohtkäitlusrajatise küsimustikule

Haljala vallavalitsus on läbi viimas küsitlust hajaasustusaladel paiknevate reovee kohtkäitlusrajatiste kaardistamiseks. Kaardistamise eesmärk on andmete kogumine, et hinnata kinnistute reovee kohtkäitlusrajatiste seisukorda, toimimist ja investeerimise vajadust süsteemide uuendamiseks. Küsitluse tulemusena luuakse üksikmajapidamises kasutatavate reoveepuhastussüsteemide andmebaas, mis on oluline ja vajalik omanike nõustamiseks ja juhendamiseks. Küsimustiku leiad valla veebilehelt: <https://cutt.ly/8bqt1K5>

ÕNNITLEME VANEMAI

MEELI JA ARGO TOOMEJÕE
poeg HENRI TOOMEJÕE
sündis 13.03.2021

MARI ja MIKK ORASMAA
poeg BRUNO ORASMAA
sündis 30.03.2021

REGINA PRIHODKO ja
ARTJOM GODOV
tütar ADRIANA GODOVA
sündis 20.03.2021

OLESJA DOROVSKIHH ja
EDVIN KASK
tütar ELISE KASK sündis
01.04.2021.2021

TIIA EHASALU ja
HEIKI LAINEVEE
tütar ELISE LAINEVEE sündis
22.03.2021

ÕNNITLEME!

92

ELLEN SILLANDI
2. mai

91

VILLU JAHILO
9. mai

90

MILVI TAMME
8. mai
ZOJA TRUUMANN
21. mai

89

LIA RAUDMÄGI
13.mai
HELJO SINISOO
16. mai

88

ILME JURTSUK
13. mai
LUDMILLA LUHT
20. mai

87

HEINAR AASUMÄE
3. mai

85

LAILY KARINE
17. mai
KALJU JÕE
31. mai

84

ANTS KALME
13. mai
URVE RÄÄMET
13. mai
MAIE BIRNBAUM
17. mai

83

ENDEL VELBERG
10. mai
JAAN SAAVO
14. mai
ANTS SAAREMÄGI
19. mai

82

EEVI TAMMEKAND
17. mai
TIIU KIBE
20. mai
LEA TOOMLA
31. mai

81

ARNOLD SAAR
27. mai
ELVE HALL
17. mai

MARET KENDARU
20. mai

MAIA BIIDER
27. mai
MAI PABBO
28. mai

80

REIN MAURER
1. mai
ARTUR NORMA
4. mai
SILVI KEIR
4. mai
DMITRI VAŠUTA
5. mai
MARTIN KIVINURM
8. mai

LEHTI KULL
11. mai

MAI KINK
11. mai

VAIKE REEBERG
15. mai

KOIDU KRUUTMANN
30. mai

75

MAIE NIILIKSE
1. mai
ENN KIVISEPP
23. mai
ÕIE VALVING
27. mai

70

IRA RAAMAT
2.mai
HEINO PERNSON
5. mai
RINGA KOKAMÄGI
8. mai

LIIVI LEIN
9. mai

KARIN PIIRSALU
9. mai

RAUL VASK
22. mai

MAIRE TOIGER
29. mai

Haljala vallalehes õnnitletakse väärrikasse ikka jõudnud valla-
kodanikke. Palume vallalehe toimetust teavitada tel +372 5194
7655 või e-posti aadressil leht@haljalavald.ee soovist mitte
oma nime vallalehes õnnitluste juures avaldada.

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

VELLO RIKS
11.08.1939-13.04.2021

AARNE RAUDLA
24.06.1947-18.03.2021

VELLU SEPP
23.08.1971 - 03.04.2021

ELSA-ELFRIEDE SANDER
03.04.1929 - 05.04.2021

LYDIA MARGAT
15.08.1935 - 11.04.2021

Juhised, kuidas igapäevaselt toetada enda vaimset tervist

Präeguses kiiresti muutuvast ühiskonnas on pinged ja stress tavalised nähtused. Veel enam võimendab seda kõike praegune pandeemia, mille ajal on tekkinud ebakindlus isegi järgmise päeva suhtes, ning samamoodi tekitavad lisastreessi piirangud, millega võivad kaasnedas enesisolatsioonis olek, laste koduõpe või muud harjumatud olukorrad. Kõik see kõrgendab meie ärevuse taset. Seetõttu oleks hea, kui tagataskus oleksid väikesed nipid, mida endale aeg-ajalt meelde tuletada, kui olukord keerulisemaks läheb.

Peab meeles pidama, et hea vaimse tervise valemiks on regulaarsus. Alustada tuleks unerežiimist. Ehk nii tööpäevadel kui ka nädalavahetustel enam-vähem samal kellaajal magama minna ja ärgata. Vabal päeval tund aega hiljem äramine ei ole probleemiks, aga lõunani magada siiski ei tasu, kui nädala sees on äratus kell 6 hommikul.

Hea enesetunne on tugevalt seotud ka toitumise ning liikumisega. Söögikorrad võiksid olla regulaarsed ja toitumine mitmekülgne. Päevasel ajal võiks tegeleda füüsilise aktiivsusega, kasvõi teha väike ja-

lutuskäik värskes õhus.

Soovituslik on igapäevaselt kellegagi suhelda. Murede korral võib alustada kellegi lähedase poole pöördumisega, sest nagu öeldakse - jagatud mure on pool muret. Kuid on ka hetki, kui peab lisaks mainitud soovitudele kaasama ka välise abi. Mitmete vaimse tervise murede (nt ärevus ja depressioon) kohta on olemas erinevaid videoid, heliklippe ning kirjalikke juhiseid, mis juhendavad, kuidas olla hetkes ja oma hirmudega hakkama saada. Neid leiab näiteks Peaasi.ee kodulehelt. Kuid tihtilugu on just rääkimine see, mis enim aitab, ning on hetki, kus oleks vaja rääkida kellegagi, kes võtaks sind kui puhast lehte. Selle jaoks on loodud Eesti Psühhiaatrite Seltsi Noorpsühhiaatrite sektsiooni ja MTÜ Peaasjad koostööprojekt, mille kaudu saavad soovijad tasuta vaimse tervise alast veebinõustamist. Internetis on võimalik broneerida endale aeg lehel <https://registratuur.peaasi.ee/kriisi>. Projektiga seotud nõustajad kuulavad Su ära ja annavad nõu. Vahepeal ainult sellest piisabki. Kui on vaja rohkem nõustamisi, siis projekti raames saavad kõik

vähemalt 27 aasta vanused inimesed viis tasuta veebinõustamist.

Noorematele soovitame MTÜ Peaasjad noortenõustamist. Nõustajaga rääkimine ei ole ebatavaline ega näita, et oled nõrk. Pigem vastupidi - on loogiline, et mure korral pöördud kellegi poole, kes teemat rohkem valdab, ja kuulad tema nõuandeid.

Need lihtsad juhised on arvatavasti igale inimesele teada, kuid raskematel perioodidel kiputakse neid unustama. Seega on nende meeldetuletamine alati kasulik. Kui näed sõpra-tuttavat, kellel on raske hetk, siis kuula teda ning maini, et enesetunnet saab parandada une, toidu, liikumise ning suhtlemisega ja kui on vaja natuke rohkem tuge, siis nõustajaga arutamine on samuti väga kasulik.

Krista Tomson

Viljandi Haigla psühhiaatriaosakonna
tegevusjuhendaja, vaimse tervise
nõustamise projektijuht

Magda Kõljalg

psühhiaatria arst-resident, vaimse tervise
nõustamise ekspert

Teraviljad – mis ja milleks?

Toidupüramiidis moodustavad teraviljatooted koos kartuliga tärkliiserikaste toitude grupi, mida soovatakse koguseliselt, koos puu- ja köögiviljade ning marjagrupiga, süüa kõige enam.

Eestis kasvatatakse eelkõige rukist, nisu, otra ja kaera. Teised maailmas levinuimad teraviljad on riis, mais ja hirss. Tihti vaadeldakse teraviljadega koos nn pseudo-teravilju (tatart, amaranti ja kinoad), mis botaaniliselt ei ole küll teraviljad, kuid oma toiteväärtuselt ning kasutusvõimalustelt meenutavad teravilju. Teraviljade gruppi kuuluvat maisi kipuvad paljud inimesed aga ekslikult pidama köögiviljaks. Teraviljadest saab valmistada näiteks jahusid, tange, kruupe, helbeid, kliisid ning neist omakorda leibu, hommikuputrusid, lisandeid prae kõrvale ning muid toite.

EESTI INIMESED SÖÖVAD
TÄISTERALEIBA, -SAIA LIIGA VÄHE

Igapäevaselt soovatakse 2000 kcal päevase energiavajaduse juures süüa umbes 3-4 viilu leiba ning 200–400 g putru ning suurema energiavajaduse korral enamgi. Leivatoodetest peaks eelistama rukki-, täistera- ja seemneleibu, sepikut ning täisterasaia. Samas näitavad aga värskest ilmunud Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuringu 2020.. aasta tulemused, et rukki- ja täisteraleiba ei söönud uuringule eelneva nädala jooksul endi sõnul veidi üle neljandiku (27%) ning sepikut-täisterasaia ligi kaks kolmandikku (59%) vastanutest. Rukki- ja teraleiba ja/või sepikut ja terasaia söi vähemalt 3 viilu päevas ehk vastavalt minimaalsele soovitusel vaid umbes neljandik (27%) vastanutest.

MILLIST TOODET SAAB PIDADA
TÄISTERATOOTEKS?

Leivatoodete jaotus rukki- ja peenleivaks ei ole reguleeritud, ka rukkileiva koostises võib olla nisujahu. Küll aga tohib täisteraleivaks-saiaks nimetada vaid sellist toodet,

milles kasutatud jahudest vähemalt pool on täisterajahu. Täisteratoodetes on üldjuhul veidi suurem mineraalainete (nt magneesiumi, raua, tsingi, vase) sisaldus kui mitte täisteratoodetes, kuna mineraalained paiknevad rohkem tera kestades ja selle läheduses. Terae koorimisel need eraldatakse. Vitamiinide (B-grupi) poolest ei pruugi täisteratooted olla teistest toodetest rikkamad, kuna vitamiinid paiknevad sageli pigem tera keskel. Samas suurendavad vitamiinide ja mineraalainete sisaldusi leibadesse-saiadesse lisatud seemned. Kaerahelveste puhul kasutatakse üldjuhul alati ära kogu tera (v.a väga harvad juhud, kui mingi osa kestadest eemaldatakse, mistõttu selliselt saadud kaerahelvestes on rohkem puid kui helvestes), mis tähendab, et kõik kaerahelbed on täisterakaerahelbed. Küll aga võib erinev olla kaerahelveste tootmise protsess - nende hüdrotermiline töötlemine, rõhu all töötlemine, erinev kuivatamisprotsess, peenestusaste. Näiteks helveste peenestusastmest, aga ka nende eelnevast hüdrotermilisest töötlemisest sõltub pudru valmistamise kiirus. Kaerahelbed on oluliseks koostisosaks ka mitmeviljahelveste koostises.

TERAVILJATOODET SISALDAVAD
RIKKALIKULT KIUDAINED

Kiudaineid vajavad eriti meie jämesooles elavad meie kasulikud bakterid, kes aitavad hoida soolestiku tervist. Samuti on teada kiudainete soodne mõju vere kolesteroolitaseme langetamisele ning glükoositaseme normis hoidmisele. Kui toode on suure kiudainesisaldusega (s.o ≥ 6 g kiudainet 100 g kohta või ≥ 3 g kiudainet 100 kcal kohta), tohib vastavate kiudainete olemasolul panna pakendile ka kiudaineid puudutavaid tervisealaseid väiteid: rikkikuidained aitavad kaasa normaalsele sooletalitlusele, nisuklii kiudained aitavad kiirendada soolestiku tööd, kaeratera, odratera ja nisuklii kiudained aitavad suurendada väljaheite hulka. Igal juhul tasub poest leivatoodet va-

limisel otsida tooteid, mille kiudainete sisaldus on suurem. On olemas isegi selliseid leivatoodet, mille kiudainete sisaldus 100 g toote kohta on üle 10 grammi.

SÖÖ ROHKEM TÄISTERATOOTEID
JA VARIEERI NEID

Toitainelist koostist arvestades võiks seega teraviljade söömisel suurendada eelkõige täisteratoodete osakaalu, kuid kuna täisteraviljade puhul võib esineda mõnikord ka vähest hallitusseentega saastumist, siis oleks kõige mõistlikum tooteid varieerida. Seetõttu soovitaksegi süüa vaheldumisi rukki-, täistera- ja seemneleiba ning sepikut-täisterasaia. Putrudest on parima toitainelise koostisega (toor)tatrat-, mitmevilja- ja kaerahelbepuder. Toitainete poolest vaesemateks on riisi-, manna- ja maisimannapuder. Ka koogitegemisel tasub retsepte ise loominguiliselt täiendada – asendades traditsioonilisest nisujahust vähemalt mingigi osa eri teraviljadest jahude või helvestega.

Ära ei tasu põlata ka meie üht rahvustoitu – kama. See on segu jämejahvatatud ja pruunistatud kaunviljadest (hernes) ja teraviljadest (nisu, rukis, oder). Kama võib süüa hapupiima, keefiri või jogurtiga ning sinna juurde saab lisada marju, seemneid või muud, mis maitseb. Kama võib lisada ka smuutidesse.

Ja lisaboonuseks - hommikuse pudruportsjoni sisse või peale lisatud pähkliid-seemned ning marjad aitavad kaasa ka nende toidugruppide söömise suurendamisele. Nende lisamine aitab omakorda muuta pudru maitavamaks ilma suhkrut, mett või muud magustajat lisamata ning vähendada seeläbi magusaportsjoneid, mida enamik meist kipub sööma mitmekordse soovituslikus koguses.

Tagli Pitsi

TAI toitumise ja liikumise ekspert

VÕSU HARU-
RAAMATUKOGU
LUGEMISSOOVITUS

LIBLIKATUBA
AUTOR: LUCINDA RILEY
Posy Montague seitsmekümnes sünnipäev on lähenemas. Ta elab ikka veel ilusas suguvõsamas Admiral House'is keset Suffolki imekaunist loodust, kus ta lapsepõlves koos armastatud isaga liblikaid püüdis. Posy teab, et peab tegema piinarikka otsuse ja maja maha müüma.

Siis aga ilmub minevikust välja üks mees – tema esimene armastus Freddie, kes ta viiskümmend aastat tagasi hülgas ja ta südame murdis. Posy, kes maadleb juba niigi oma täiskasvanud lastega seotud probleemidega, ei taha uskuda, et Freddie on temasse taas armunud. Posy ei tea ka seda, et Freddie ja Admiral House varjavad süngi saladust, mis peagi päevavalgele tuleb.

MATEMAATILINE SÕBER. AJUKIIP
AUTOR: ILMAR TOMUSK
Markus on olnud terve suve põnevil, sest sügisel läheb ta kooli. Peagi selgub aga, et see polegi nii tore, kui ta lootis. Muidu poleks häda midagi, kuid teistes õppeainetes igati nutika poisi pea ei võta matemaatikat. Et vähemasti kodutööd korralikult ära teha, ostab isa Markussele vanakraamipoest lihtsa ja odava kalkulaatori. Siis aga tuleb välja, et see polegi tavaline kalkulaator. Mis või hoopis kes see võiks olla?

Kuulutused

• Korstnapühkija tel 5560 4046

• OSTAN SÕIDUAUTOSI, MAASUREID JA KAUBIKUID IGAS SEISUKORRAS NING HINNAK-LASSIS. TEL 58961576

SPORT

Spordisaalid avanevad individuaaltreeninguteks

3. mail avame uuesti spordihooned individuaaltreeninguteks 2+2 reegleid jälgides. Jätkuvalt on siseruumides keelatud rühmatreeningud. Võsu spordihoone ja Haljala võimla lahtiolekuajad on endised, treeningutele saab registreerida telefoni teel ja online's.

Haljala võimlale saab see olema hüvastijätukuu. Kui pikalt saame võimlat kasutamiseks elanikele pakkuda, sõltub kooli ehitajast. Kuidas hakkab toimima sport Haljals ilma võimlata või uuenenud tingimustes, saab olema põnev väljakutse.

Võimla sulgemise järel kolime võimla riistvara laopindadele. Kui kellelgi on soovi või võimalust võtta kasutusele täna jõusaalis olevaid jõuseadmeid, võtke ühendust telefonil 502 0612 (Avo) või 5818 2475 (Marco).

Aasta sportlased 2020 said auhinnad kontaktivabalt

Märtsis edastasime 2020. aasta sportlaste auhinnad kontaktivabalt, viisime need koju.

Aasta sportlase tiitliga kaasnes tänukiri, Põhjakeskuse kinkekaart ja OÜ Metallituba poolt

valmistatud karikas.

Viskevõistluse võitis Tanel Toomejõe

Märtsikuus toimus Haljala võimlas Dr.Dish viskemasinaga vabaviskevõistlus. Masina tõi Haljalsse Mario Luik Spordiareenid OÜ poolt. Tabada tuli võimalikult väheste vise-

tega 100 viset. Kokku osales 10 võistlejat.

TULEMUSED:
1. koht TANEL TOOMEJÕE 124-100

2. koht MARCO AITMAN 127-100

3. koht TAURI TOMSON 133-100

100 km või 150 000 sammu

Aprillis Haljals toimunud üritusel 100 km või 150 000 sammu 15 päevaga oli osalejaid ligi poolsada.

Hetkel kõige rohkem samme tehtud ühel inimesel 450 000 ja rattaga sõidetud 420 km ning joostud, kõnnitud 140 km.

Tule seiklema!

Orienteerumismäng ootab osalisi! Kutsume sind otsima ja leidma huvitavaid paiku Haljala vallas. Neid on kokku üle neljakümne ning need hõlmavad pea kogu meie valda. Kuna käesolev aasta on Haljala kihelkonna 780. juubel, siis on seekordne orienteerumismäng pühendatud just sellele tähtpäevale. Enamus punktid on olulise tähtsusega meie piirkonna, kihelkonna ajaloos! Samas on mäng interaktiivne ning seda on võimalik läbida täiesti kontaktivabalt!

MÄNGUST TÄPSEMALT:
Orienteerumismäng on avatud 1. mai-31. juuli 2021. Kogu rada 1. mai-31. juuli 2021. Kogu rada ei pea läbima ühe korraga, seda on võimalik selles ajavahemikus omaale sobival ajal alustada

ja jätkata. Valige omaale sobivaim aeg, ilm ja liikumisviis! Eesmärgiks on hiljemalt 31. juuliks kõik mängus olevad punktid üles leida! Mängimiseks on vajalik nutitelefoni ning mängu alustamiseks tuleb veebirakenduses teha omaale parooliga kasutaja, mille abil saad oma mängu alustada ja pooleliolevat jätkata. Raja läbimisel koos perekonnaga (meeskonnaga) tuleb registreerida ainult üks kasutaja ning seal ära märkida kõikide osaliste nimed. Igäihel eraldi kasutaja tegemine pole vajalik. Mängides austa kõike ja kõiki enda ümber – nii loodust kui ka eraomandit. Sageli pole kõige otsem tee aga kiirem ja

õigem. Kõikides meie valla kohtades otsitavaid punkte pole. Küll aga õnnestub oma marsruuti planeerides pea kogu meie vallaga tuttavaks saada. Mängu kohta tuleb ka Haljala valla Spordikeskuse Facebooki lehele eraldi üritus, mille kaudu täpsemat infot saab küsida-leida. Kui oma rännakul teed mõne pildi, jaga seda ka teistega. Nii saab ka selle mängu jäädvustused kunagi osaks ajaloost! Veebirakendus, mille kaudu saab mänguga liituda, asub aadressil peepgo.ee ja meie ürituse kood on Haljala780.

Haljala valla Spordikeskus

Haljala Valla Sõnumid

VÄLJAANDJA:
Haljala Vallavalitsus

TOIMETAJA:
Kent Kerner

KONTAKT:
leht@haljalavald.ee

TIRAAŽ:
2100

Kaastööd ja reklaami avaldamise soovid edastada hiljemalt kuu 15. kuupäevaks toimetuse meiliaadressile.

TRÜKK:
Printall AS

KÜLJENDUS:
Ajakirjastus OÜ

KOJUKANNE:
Omniva

TIDRIKU PUIT OÜ

Ostame kasvavat võsa
Virnastatud võsa
Raiejäätmeid
Raieõigust

Pakume kraavide puhastamist
Väljaveoteenust
Lõikusteenust
Metsamaterjali vedu
Küttepuid müük

Telefon: 53854412
Email: Tidrikupuit@online.ee

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

24.mai alates 10.00
VIHULA- VÕSU VALLAMAJAS
Etteregistreerimine
telefonil 3258 644
5669 4345

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA!

**OOTAME SIND
VÕSU KOOLI 1. KLASSI!**

Ootame lapsevanemate soovivaaldusi **31. maini 2021.**
Lisaks palume esitada lapse ja lapsevanema isikut tõendava dokumendi koopia aadressil
info@vosukool.ee

Avalduse vormi leiata kooli kodulehelt
www.vosu.edu.ee/avalduste-blanketid

Lisainfo tel 325 1722
info@vosukool.ee

HALJALA KOOL
OOTAME
I KLASSI

**AVALDUSI LAPSE VASTUVÕTUKS
HILJEMALT 31. MAIKS 2021**

**AVALDUSE VORM ON LEITAV KOOLI KODULEHELT
www.haljalakool.ee**

Lisainfo kantselei telefonil 32 50 800

**ROBOTNIIDUKITE
MÜÜK, PAIGALDUS,
HOOLDUS JA
REMONT.**

ALATI PARIMAD LAHENDUSED MEILT

AIA- JA METSATEHNIKA MÜÜK,
HOOLDUS, REMONT
Rakvere, Tallinna 47 Jõhvi, Rakvere 35
Paide, Suur-Aia 45 Tapa, Pikk 19
tel +372 56 498 775 • info@baseilo.ee • www.baseilo.ee

**OSTAN METSA-
JA PÕLLUMAAD**

TEL: 552 7322
EMAIL: METSMAA@OUTLOOK.COM

Koguduse leht

Ilumäe Käsmu Haljala Sakussaare Vainupea Esku
Mai 2021

13. mai - Kristuse
taevaminemispüha
23. mai - nelipüha
24. mai - II nelipüha
30. mai - kolmainupüha

EESTPALVED

Kõigeväeline Jumal, Sa täitsid ülestõusmispüha töotuse ja läkitasid Püha Vaimu, ühendasid maa rahvad ja hõimud Sinu kirkust kuulutama.

Püha Kolmainu Jumal, Isa Poeg ja Püha Vaim, Igavene Issand, Sind me kiidame, austame ja täname, Sind me palume. Jaga meile oma jumalikku armu, et me oma elu kristlikult elaksime.

Issand Jumal! Vabasta meid kõigest, mis meid koormab, et saaksime andeksandmist ja elaksime Sinu armastuse keskel.

Hea taevane Isa! Sinult tuleb jõud ja armastuse vägi, millega meie emad oma lapsi hoiavad ja kasvatavad. Me palume kõikidele emadele tervist ja rõõmu igast väiksest ja suurest lapsest!

JUMALATEENISTUSES JA TEATED

Palun jälgida Vabariigi Valitsuse edasisi otsuseid. Täpsem teave kogudustes toimuvast on leitav koguduste Facebooki kontodel, koguduste kodulehtedel ning teadete tahvlitel.

ILUMÄE KIRIKUS JA KOGUDUSES

Jumalateenistused armulauaga maikuu kolmandal ja viiendal pühapäeval kell 13

KÄSMU KIRIKUS JA KOGUDUSES

Jumalateenistused armulauaga igal pühapäeval kl 15.

HALJALA KIRIKUS JA KOGUDUSES

Jumalateenistused igal pühapäeval kl 10, II ja IV pühapäeval on kaetud armulaud.

ESKU KABELIS

Jumalateenistused iga kuu II ja IV pühapäeval kl 12.30
IV pühapäeval on kaetud armulaud.

Maikuus algavad Haljala ja Käsmu koguduses leerikursused. Leeritunnid toimuvad mai ja juuni kuu jooksul, leerionnistus on apostlite pühapäeval 4. juulil. Soovijatel palume endast teada anda koguduse õpetajale Urmas Karileedile, urmas.karileet@eelk.ee, tel 5851 5800.

KOGUDUSTE KONTAKTID JA INFO

EELK Haljala Püha Mauritiuse kogudus

Rakvere mnt 1b, Haljala, 45301, Lääne-Virumaa.
Õpetaja Urmas Karileet, tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee
Diakon Ahti Bachblum, tel 5361 3273, ahti.bachblum@eelk.ee
Juhatuse esimees Margus Punane, tel 504 9998
a/a E552200221028664113

SA Esku Kabel (EELK Haljala kogudus)

Vello Väinsalu, tel 504 7916, vellovainsalu@gmail.com.
Õpetaja Urmas Karileet, tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee
a/a E942200221046039021

EELK Ilumäe kogudus

reg kood 80208231
Ilumäe küla, Haljala vald, 45414, Lääne Virumaa
Hooldajaõpetaja Meelis-Lauri Erikson, tel 5 345 8594,
mlerikson@gmail.com.
Juhatuse esimees Öie Alt, tel 5809 1356, ilumae@eelk.ee
Ilumäe kalmistuvaht Anne Sambla, tel 5341 8156
a/a EE241010502001277003
Annetus tornkella heaks: a/a EE02 1010 0313 1367 8227
facebook.com/ ilumae kirik/

EELK Käsmu kogudus

reg kood 80210148
Laane tee 4, Käsmu, Haljala vald, 45601, Lääne-Virumaa
Õpetaja Urmas Karileet, tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee
Juhatuse esimees Heino Laanemets, tel 517 9359
A/a EE861010502018079003
Käsmu koguduse kodulehekülj kasmu.eelk.ee

Vainupea kabel

Vainupea küla Haljala vald 45446 Lääne-Virumaa
a/a: EE392200221058315555
Mario Luik Vainupea küla selts MTÜ tel 5 559 8316
e-post: marioluik@gmail.com www.vainupea.ee

Sakussaare Metodisti kogudus

Sakussaare küla Haljala vald 45438, Lääne-Viru maakond
a/a EE092200221018330949
Pastor Hans Lahi

Laulge Issandale uus laul, sest ta on teinud imetegusid! [Ps 98:1]

Käsmu kirik. Foto: M. Leedjärv

Võtke vastu Püha Vaim!

Nelipühad on liikuvad pühad - seitsmes pühapäev pärast ülestõusmispühi. Rahvakalendris on kasutusel ka „suvisted“ ja „kasepühad“. Koos jõulude, ülestõusmispühade ja jaanipäevaga kuuluvad nelipühad armastatud rahva- ja kirikupühade hulka. Kui jõuluks toodi tuppa kuusk, siis kevadel käidi metsas noorte kaskede järel. Kaskedega ehiti maja, laut, kiigeplats, kirik. Tuppa toodi öitsvaid toommingaoksi, kullerkuppe, pääsusilmi. Öitsvate lillede ja kaselehtede lõhn lisas päevale pidulikkust. Karjased ja teenijad said vaba päeva. Kui kiigeplatsil peeti peo- ja naljapäeva, siis kirikus tähistati Püha Vaimu väljavalamise sündmust. Nelipühapäeval, ligi 2000 aastat tagasi, ristiti ühekorraga suur hulk rahvast - 3000 inimest - sellest sai tänase ristikiriku sünnipäev.

„See juhtus nelipühapäeval, kui Jeesuse kõik jüngrid olid ühes paigas koos. Ja äkki kostis taevast mühin, nagu oleks tugev tuul puhunud, ja täitis terve maja, kus nad istusid. Mehed nägid otsekui tulekeeli, mis jagunesid laiali, ja igaühe peale laskus tulekeel. Kõik said täis Püha Vaimu...“ (Ap2,1-4a) Tulekeeled meenutavad Ristija Johannese sõnu: „Mina ristin teid veega, et te meelt parandaksite, aga see, kes tuleb pärast mind, on minust vägevam...Tema ristib

teid Püha Vaimu ja tulega.“ (Mt3,11)

Nelipühad on olnud juutidel ammune viljakoristuspüha. „Pea nädalatepüha, kui lõikad uudsenu, ja vilja kokkupanemise püha aasta lõpus!“ andis Jumal Moosese kaudu käsu oma rahvale. (2Ms34,22) Inimestel on oht ületöötada ilma puhkepäevi ja pühi pidamata. Looja ootab meie tänu toidu eest, mida Ta laseb põllul kasvada. Pühakirjast loeme Ristija Johannese sõnu: „...ta puhastab oma rehealuse ning kogub oma nisud aita...“ (Mt3,12) Näeme, et Ristija räägib võrdumitega, mida inimesed tol ajal hästi mõistsid. Johannes peab viljakogujana silmas Jumala Talle.

Kui metsast võime kuused-kased ise koju tuua, siis taevast ei saa inimene endale midagi ise võtta. Taevane and on üksnes Jumala kingitus. Seepärast Jeesus puhub jüngrite peale öeldes: „Võtke vastu Püha Vaim!“ (Jh20,22) Nii teeb ta tänagi, sest Jumala Vaim elab ristikoguduses. Ja kus on Püha Vaim, seal on kogudus. Ta on Tõe Vaim, keda maailm ei saa vastu võtta, sest maailm ei näe teda ega tunne teda ära. Meie tunne me, sest ta on meie juures ja meie sees. Ilma Püha Vaimuta ei saa elada kristlasena.

Mis on Püha Vaimu saladus? Ralf Luther, eesti teoloog, selgitab Uue Testamendi sõnaraamatus: „Püha Vaim on ühendus ini-

mese ja Looja vahel. Ta on side taeva ja maa vahel. Ta on ülemise maailma ulatumine alumisse maailma. Piibli loomislugu näitab, et Püha Vaimu elamine inimese sees on täiesti loomulik olukord, sest ta on inimesele kohe alguses kaasa antud.“ Inimese esialgne pardiisiaegne olukord on tänaseks seoses pattulangemisega muutunud. Patu tõttu laiub püha Jumala ja langenud inimese vahel sügav kuristik. Patt on seegi, kui me ei taha tunda teda, kes meid on loonud.

Pühakirjarahvas usub, et Jumala silmad valvavad kogu maailma üle: „Ükski loodu ei ole Temale nähtamatu, vaid kõik on alasti ja paljastatud Tema silma ees - Tema ees, kellele meil tuleb aru anda.“ (Hb4,13) Looja ei ole inimene, vaid Jumal: tema ei väsi ega tüdi, ei uinu magama. Ta on äratamas rahvaid, sest nad on kui viljapõllud, küpsed lõikuseks. „See ei sünni väe ega võimu läbi, vaid minu Vaimu läbi, ütleb vägede Issand.“ (Sk4,6b) Vaim vabastab inimeses ürgjõud ja äratav tema algupärase oleku. Jumalaga kohtunu leiab äkki, et kartuse asemel on julgus, mõistus ja tunnetus on uutmoodi avanenud - kõik on uus.

Tia Vene

EELK Käsmu koguduse jutlustaja,
EELK Usuteaduse Instituudi tudeng

KOGUDUSTE UUDISED

Käsmu koguduses on käimas tööd Käsmu kalmistu laiendusel. Kalmistu laienduse projekt on heaks kiidetud Muinsuskaitseametilt poolt, kes on väljastanud ka loa tööde teostamiseks. Projekti joonised on näha Käsmu koguduse Facebook lehel ja kodulehel. Lammutatud on vanad kuurid, korrastatud on kiviaed kalmistu vana ja uue osa vahel. Ehitatud on kalmistu laienduse idakülje kiviaed. Valamisel on urnimüüri moodulite alused vundamendid. Käiguteed on ette valmistatud, maapind on planeeri-

tud ja muru on külvatud. Kalmistu laienduse kasutuselevõtu ja kogudusemaja vundamendi rajamise eelduseks on kalmistu laienduse all oleva Vanapere krundile suunduva veetrassi ümbertõstmise Laane tänava poolt.

Haljala kirikus on alanud tornikiivri restaureerimise tööd. Töid teostab Scandec Ehitus OÜ. Muinsuskaitse järelevalvet teostab FIE Einar Kaldam. Esimese etapi ehk tornikiivri sisemiste ettevalmistavate tööde

valmimise tähtjaks on 30.6.2021. Töid rahastavad Muinsuskaitseamet ja omaosaluse ulatuses Haljala Vallavalitsus. Koostamisel on Haljala kiriku elektrisüsteemi renoveerimise projekt, siseinterjöörü projekt ning kiriku välisfassaadi restaureerimise ja piikplaneerimise projekt.

Tänu Jumalale, rahastajatele ja kõikidele headele annetajatele, kelle abiga kõik tööd tehtud saavad.

TEADE

Koguduse juhtorganite valimised järgmiseks neljaks aastaks (2021–2024) toimuvad:

Haljala koguduses pühapäeval 9. mail kl 12 Haljala kirikus.

Käsmu koguduses pühapäeval 23. mail kl 16.30 Käsmu kirikus.

Ilumäe koguduses pühapäeval, 30. mail kl 14.00 Ilumäe kirikus.

Valimistele on oodatud koguduste täiskogu hääleõiguslikud liikmed, kes on konfirmeeritud, käinud vähemalt kord aastas armulaul ja teinud kogudusele liikmeannetuse viimase aasta jooksul. Täiskogu valib koguduse nõukogu. Nõukogu valib juhatuse ja juhatuse esimehe, revidendi ja sinodisaadikud.